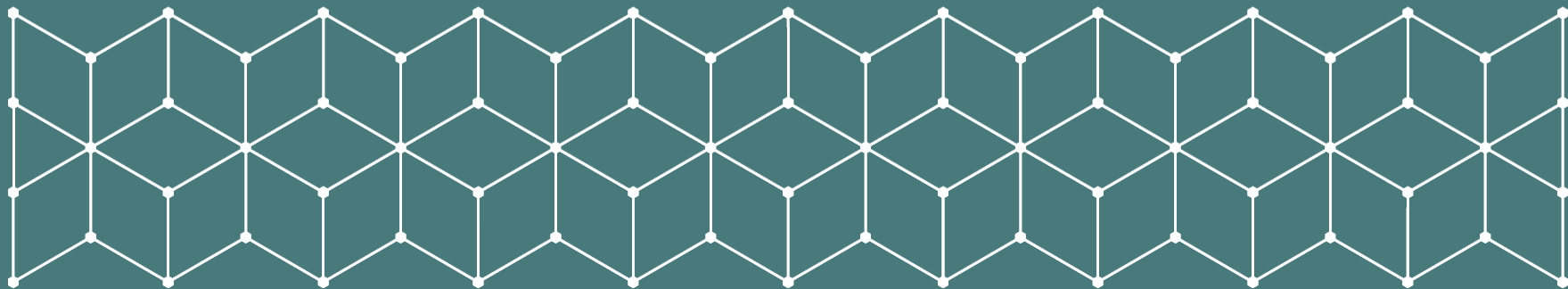

Unngå plagiering og henvis riktig

Tema for foredraget

---

1. Hvorfor referere til kilder?

- Av flere gode grunner – én av dem er hvordan unngå plagieringsfella?

2. Hvordan referere til kilder?

- Referanseteknikkens to deler

3. Hvor er det hjelp å få?

- Tips til gode nettressurser
- Veiledningstjenester

Hva er plagiering?

«[...] å plagiere er å presentere andres arbeid, herunder tanker og ideer, som sitt eget» (UHR, 2012).

Plagiat regnes for fusk og kan ifølge Universitetsloven medføre stryk og utvisning (§§ 4-7 og §§ 4-8).

Fusk beskrives i-, og defineres ifølge Forskrift om eksamen, studierett og grader ved Høgskolen i Østfold som «[...] handlinger eller forhold som tar sikte på å gi studenten et ubetinget fortrinn ved eksamen eller arbeidskrav.» (§9-1 (1)). Forsettlig fusk kan i verste fall [...] føre til utestengning fra høgskolen og føre til at studenten taper retten til å fremstille seg til eksamen ved institusjoner underlagt universitets- og høyskoleloven i inntil ett år. (§9-3.(1)).

Eksempler på plagiering (UHR, 2012)

Tilsikta plagiering:

- Klipping og liming av materiale publisert på Internett og i trykte kilder uten kildehenvisning
- Lettere omarbeidelse av materiale publisert på Internett og i trykte kilder uten å oppgi kilde
- Kopiering/omarbeidelse av arbeider som andre studenter har levert tidligere («koking»)
- Kopiering fra arbeider som studenter på annen måte har fått tilgang til fra andre studenter
- For stor tekstlikhet mellom flere studenter der det er forutsatt at alle arbeider skal være individuelle

Utsiktet plagiering:

Denne formen for plagiering kan skyldes forglemmelse, eller også manglende beherskelse av reglene for kildehenvisning.

Selvplagiering:

Man presenterer eget tidligere brukt materiale (eller svært likt) som nytt, uten å oppgi kilde.

Hvorfor referere til kilden?

- vise at dere kan bygge videre på allerede eksisterende forskning
- vise tydelig forskjellen mellom ditt bidrag til teksten, og kunnskap hentet fra andre, som for eksempel:

teori, metode, begreper, definisjoner og fakta

- vise at dere anerkjenner andres arbeid (akademisk redelighet) - opphavspersonen til en kilde skal alltid krediteres
- gjøre det enkelt for leser å finne frem til kildene dine for å kunne etterprøve dine resultater, kritisere dine synspunkter og din argumentasjon
- vise at dere har innsikt i fagets kilder

Poenget er å skille mellom det en bidrar med selv, og det som andre har kommet frem til. La ikke leseren være i tvil om hvem som «snakker» i oppgaven din!

Referanseteknikkens to deler

---

1. Kildehenvisninger

- kort henvisning i parentes i teksten: (etternavn, år, sidetall)
- viser til en spesifikk innførsel i referanselisten

2. Referanseliste

- en fullstendig liste over alle informasjonskilder
- på slutten av oppgaven
- i alfabetisk rekkefølge

Referansestilen (APA 7th) er en standardisert måte å oppgi kilder i henvisninger i tekst og i en referanseliste.

Kildehenvisning i teksten

Oppgaveteksten din:

Dine egne ord og argumenter.....

«Hvis elever skal lære, er det ikke tilstrekkelig at de har fått stoffet presentert» (Ogden, 2012, s. 42)

Dine egne ord fortsetter.....

Imsen (2014) mener at «det er en viktig del av lærernes profesjonskunnskap å ha begreper og teorier til å forstå hvordan elevene tenker og føler» (s. 27).

Dine egne ord fortsetter.....

Elevenes leseglede stimuleres når skolebibliotekene formidler et bredt utvalg av litteratur (Phil, 2018, s. 27).

Referanseliste

Referanseliste

Imsen, G. (2014). *Elevenes verden: innføring i pedagogisk psykologi* (5 utg.). Universitetsforlaget

Ogden, T. (2012). *Klasseledelse: praksis, teori og forskning*. Gyldendal akademiske forlag

Phil, J. (2018). Skolebiblioteket i framtidens skole. I L. H. Hjellup (Red.), *Skolebiblioteket: Læring og leseglede i grunnskolen* (s. 21-47). Cappelen Damm akademisk

Sitater

Direkte sitat (ordrett gjengivelse fra kilden)

Kort direkte sitat (mindre enn 40 ord eller 3 linjer) skal stå i anførelstegn:

Eksempler:

«Leserne må settes i stand til å skille mellom stemmen til andre forskere, stemmen til ulike respondenter og forfatterens egen stemme» (Busch, 2013, s. 22).

eller

«Leserne må settes i stand til å skille mellom stemmen til andre forskere, stemmen til ulike respondenter og forfatterens egen stemme» sier Busch (2013, s. 22).

Sitat (lengre direkte sitater)

---

40 ord eller flere skal stå med marginnrykk, linjeskift før og etter, og uten anførelstegn. Punktum kommer før henvisningen. F.eks.:

Her skriver dere med egne ord.....

Når forskere skal undersøke en problemstilling, bruker de redskaper som språk, begreper og metoder. Disse redskapene er utviklet av forskere i fellesskap over tid. Innenfor ulike vitenskapelige disipliner har man videreutviklet og spesialtilpasset disse redskapene, og en forsker som tar i bruk et begrep eller en metode, bygger dermed videre på andre forskeres tenkning og problemløsning. På denne måten er all forskning kollektiv. (Gleiss & Sæther, 2021, s. 56)

Her fortsetter dere å skrive med egne ord.....

Indirekte sitat

Omformulering med egne ord (parafrasering).

Eksempel:

Det er viktig å tydeliggjøre hvilke forutsetninger som skal være gjeldende i et intervju (Bonvik, 2012, s. 197).

eller:

Bonvik (2012, s. 197) mener at det er viktig å tydeliggjøre hvilke forutsetninger som skal være gjeldende i et intervju.

Kildekompassets eksempelsamling (APA 7th)

Hvordan henwise til en bok med en forfatter?

Les mer om APA 7th. Tips og triks finner du i vår APA 7th FAQ

Sorter: [Alle](#) [Artikkel](#) [Bok](#) [Internett](#) [Offentlig publisasjon](#) [Andre](#)

Bok fra institusjon eller organisasjon uten forfattere

Bok med 1 forfatter

Bok med 2 forfattere

Bok med 21 forfattere eller mer

Bok med 3–20 forfattere

Bok med 1 forfatter

Henvisning i teksten ←

Format: (Forfatters etternavn, årstall, s. sidetall)

Eks.: (Repstad, 2014, s. 53)

I litteraturlista ←

Format: Forfatter. (år). *Tittel: Undertittel* (utg.). Forlag.

Eks.: Repstad, P. (2014). *Sosiologiske perspektiver for helse- og sosialarbeidere* (3. utg.). Universitetsforlaget.

Merknad: Når du har en publisasjon som er kommet i flere utgaver, skal utgaveopplysningene oppgis i litteraturlista. Du skal i slike tilfeller oppgi året for den utgaven du har brukt som kilde. Hvis boka du har brukt er første utgivelse, oppgis ikke utgaveinformasjon.

Kildekompassets eksempelsamling forts.

Hvordan henwise til en artikkel? (APA 7th)

Sorter: [Alle](#) [Artikkel](#) [Bok](#) [Internett](#) [Offentlig publikasjon](#) [Andre](#)

Artikkel i oppslagsverk: leksikon, ordbok o.l.

Artikkel med 1 forfatter

Artikkel med 2 forfattere

Artikkel med 21 eller flere forfattere

Artikkel med 3-20 forfattere

Artikkel med 2 forfattere

Henviſning i teksten ←

Begge forfatternes etternavn nevnes hver gang.

Format: (Første forfatters etternavn & Andre forfatters etternavn, år, s. sidetall)

Eks.: (Sointu & Woodhead, 2008, s. 261)

I litteraturlista ←

Format: Første forfatters etternavn, A. A. & Andre forfatters etternavn, B. B. (år). Artikkeltittel. *Tidsskrifttittel i kursiv*, årgang(nummer), sidetall.
<https://doi.org/~doinummer>

Eks. 1: Sointu, E. & Woodhead, L. (2008). Spirituality, gender, and expressive selfhood. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 47(2), 259-276.
<https://doi.org/10.1111/j.1468-5906.2008.00406.x>

Eks. 2: Hippe, J. M. & Steen, S. I. (2015). Før tariffoppgjøret 2016: Adgangen til å opprette (brede) felles tjenestepensjonsordninger. *Arbeidsrett*, 9(2), 193-211. <http://www.idunn.no/ts/arbeid/2015/02/foer-tariffoppgjoeret-2016-adgangen-til-aa-opprette-brede-f>

Merknad: Oppgi DOI dersom dette finnes. Dersom du ikke har DOI eller URL, kuttet det bort.

Merknad: Dersom artikkelen mangler opplysning om årgang eller heftenummer, kuttet det bort.

Kildekompassets eksempelsamling forts.

Hvordan henviser til læreplan hentet fra Internett? ((APA 7th))

The diagram illustrates the 'Kildekompasset' (Source Compass) with a central focus on 'Læreplan hentet fra internett' (Curriculum retrieved from the internet). On the left, a vertical sidebar lists other source types: Konferansebidrag, Musikkopptak – enkeltspor, and Podkast. The main content area is titled 'Læreplan hentet fra internett' and is divided into two sections: 'Henvisning i teksten' (Citation in text) and 'I litteraturlista' (In the bibliography). Each section provides the required format, examples, and URLs. A 'Merknad' (Note) at the bottom explains the 'Overordnet del' (Overall part) of the curriculum and how to cite it.

Konferansebidrag

Læreplan hentet fra internett

Lovtekster

Meldinger og innstillinger til Stortinget

Musikkopptak – album

Musikkopptak – enkeltspor

Podkast

Læreplan hentet fra internett

Henvisning i teksten ←

Format: (Organisasjon, årstall planen gjelder fra, s. sidetall)

Eks.: (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 7)

Eks.: (Utdanningsdirektoratet, 2020)

I litteraturlista ←

Format: Organisasjon. (Årstall planen gjelder fra). Tittel i kursiv (kode hvis tilgjengelig). Utgiver. URL

Eks.: Kunnskapsdepartementet. (2017). Verdier og prinsipper for grunnopplæringen – overordnet del av læreplanverket. Regjeringen. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/verdier-og-prinsipper-for-grunnopplaringen/id2570003/>

Eks.: Utdanningsdirektoratet. (2020). Læreplan i naturfag (NAT01-04). <https://www.udir.no/lk20/nat01-04>

Merknad: Kunnskapsløftet består av flere deler, bl.a.: Overordnet del, Læreplaner for fag og Prinsipper for opplæring. Departementet eller Regjeringen bør stå som forfatter av Overordnet del, mens Utdanningsdirektoratet som forvaltningsorgan betraktes som forfatter av læreplaner for fag. Når forfatter og utgiver er den samme, utelates utgiveropplysningen

Merknad: Skriv året som læreplan gjelder fra, og plankoden i parentes etter tittel. PDF-versjon er enklere å henviser til. Bruk den fullstendige URL-en for PDF-filen. Når sidetall ikke eksisterer, skriv kapittel/ del og/ eller avsnittsnummer i henvisningen.

Kildekompasset

FAQ APA 7th

- I Kildekompassets FAQ APA 7th finner du spørsmål og svar om henvisninger, sitater, parafrasering osv.
- Skjermbildet til høyre viser et utvalg av spørsmål og svar som studentene ofte har knyttet til referanseteknikk.
- Klikk på plusstegnet så får dere gode forklaringer og eksempler.
- Trenger dere mer informasjon om hvordan dere henviser til kilder i tekst og hvordan dere utformer referanselista? Da er Norsk APA - manual et nyttig oppslagsverk. (Dere finner manualen på kildekompasset.no eller bibliotekets nettsider om oppgaveskriving).

+ INGEN BOKSER PASSER!
+ HENVISNING I TEKST
+ FLERE KILDER I SAMME PARENTES
+ FORFATTERE MED SAMME ETTERNAVN
+ FLERE KILDER UTGITT AV SAMME FORFATTER SAMME ÅR
+ KAPITLER AV ANDRE ENN FORFATTER
+ HENVISNING TIL OVERSETTELSER ELLER ELLER TIDLIGERE UTGITTE VERK
+ SITATER
+ SIDETALL
+ SIDETALL MANGLER
+ ENDRE I ET SITAT
+ PARAFRASERING (OMSKRIVING)
+ SITAT HENTET FRA EN ANNEN FORFATTER (SEKUNDÆRKILDE)
+ SELVSITERING

Hvor er det hjelp å få?

Veiledningstjenester

- Lån en bibliotekar
- Studieverkstedet

Kilde: Colorbox

Nettressurser

HiØ-bibliotekets nettside «Hvordan skrive oppgave?»

<https://www.hiof.no/bibliotek/hvordan-skrive-oppgave/>

Søk og skriv – hvorfor referere?

<https://sokogskriv.no/kildebruk-og-referanser/sitering-og-etikk/>

Podcasten om akademisk skrivning – slik unngår du plagiering:

<https://www.akademiskskrivning.no/2018/10/03/slik-unngar-du-plagiering/>

Kildekompasset <https://kildekompasset.no/>

Norsk APA-manual. <https://www.unit.no/tjenester/norsk-apa-referansestil>

Høgskolen i Østfolds nettsider om plagiering:

<https://www.hiof.no/studier/eksamen/fusk-og-plagiat/index.html>

Sjekkliste – unngå disse feilene!

- Har jeg husket både sidetall og anførelstegn der jeg har skrevet direkte av kilden (direkte sitat)?
- Har jeg husket referanser på alle faglige påstander?
- Har jeg husket å legge inn henvisninger i fortløpende tekst der jeg bruker andres tekster?
- Er det vanskelig for leseren å se når det er mine ord, og når det er ord som jeg har skrevet basert på andres arbeid?
- Har jeg husket å legge inn referanser i referanselisten, og samsvarer kildehenvisninger med referanselisten?
- Har jeg fulgt kravene fra Kildekompasset?
- Har jeg glemt eller slurvet med sidetall på henvisningene?
- Har jeg bare kildehenvisning i teksten uten innførsel i referanselista?
- Har jeg bare innførsel i referanselista uten kildehenvisning i teksten?

Oppsummering

Hva er plagiering?

Plagiat er å utgi andres ord for å være dine egne

Juks defineres blant annet som å sitere kilder, uten tilstrekkelige kildehenvisninger

Hvorfor skal man ikke plagiere?

Opphavspersonen til en kilde skal alltid krediteres og anerkjennes. Du skal ikke lure leser til å tro at teksten er din egen, hvis det ikke stemmer. Mangler riktige henvisninger, mister leser muligheten til å etterprøve resultatene og påstandene dine.

Hvordan unngå plagiat?

Oppgi alltid korrekte referanser til kildene du bruker i oppgavene. Ha system, ikke vent til siste liten. Bruk hjelpemidler og benytt deg av de veiledningstjenestene som finnes!

Referanser

Busch, T. (2013). *Akademisk skriving for bachelor- og masterstudenter*. Fagbokforlaget.

Bårnes, V., & Løkse, M. (2015). *Informasjonskompetanse : Håndbok i kildebruk og referanseteknikker* (2. utg.). Cappelen Damm akademisk.

Gleiss, M. S., & Sæther, E. (2021). *Forskningsmetode for lærerstudenter : Å utvikle ny kunnskap i forskning og praksis*. Cappelen Damm akademisk.

Gynnild, V. (2008). *God uten juks : Etiske valg i utdanning og forskning*. Fagbokforlaget.

Høgskolen i Østfold. (2018, 28. mai). Fusk og plagiat. Hentet fra <https://www.hiof.no/studier/eksamen/fusk-og-plagiat/index.html>

Forskrift om eksamen, studierett og grader ved HiØ. (2018). Forskrift om eksamen, studierett og grader ved HiØ FOR-2018-02-08-229. Lovdata. <https://lovdata.no/forskrift/2018-02-08-229>

Kildekompasset. (u. å.). Referansestiler. Hentet 4. august 2021 fra <http://kildekompasset.no/referansestiler.aspx>

Redaksjonen for norsk APA-stil. (2021). Norsk APA-manual: En nasjonal standard for norskspråklig APA-stil basert på APA 7th (Versjon 1.6). Unit. <https://www.unit.no/tjenester/norsk-apa-referansestil>

Søk & skriv (u.å.). Korleis skal ein referere?. Hentet 3. august 2021 fra <https://sokogskriv.no/kjeldebruk/korleis-skal-ein-referere.html#kva-skal-refererast>

Tønnessen, E. (2021, 23. mars). 54 prosent flere fuskesaker i klagenemndene i fjor. *Khrono*. <https://khrono.no/54-prosent-flere-fuskesaker-i-klagenemndene-i-fjor/564220>

Universitets- og høyskoleloven – uhl. (2005). Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) LOV-2005-04-01-15. Lovdata. <https://lovdata.no/lov/2005-04-01-15>

Universitets- og høgskolerådet. (2012). *Plagiering i universitets-og høgskolesektoren–felles problem, felles ansvar* (Rapport fra arbeidsgruppe nedsatt av Universitets-og høgskolerådet). Hentet fra https://www.uhr.no/_f/p1/i47341cc0-355e-4933-83e6-32be843687e3/plagiering_rapport_fra_arbeidsgruppe_19_desember.pdf